

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/73/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414212990
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6414212990.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Renáty Deákovéj, vo veci starostlivosti o maloleté deti H. K., nar. XX. XX. XXXX a P. K., nar. XX. XX. XXXX, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, deti rodičov matky P. K., nar. XX. apríla XXXX, bytom T. R., 1. mája XX a otca Q. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. T., H. XX, v konaní o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca a o návrhu otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 4P/3/2015-69 z 12. októbra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zvýšil vyživovaciu povinnosť na maloletého H. zo sumy 70,- Eur na 90,- Eur mesačne a na maloletú P. z 50,- Eur na 65,- Eur mesačne počnúc dňom 01. 11. 2014 a vo výroku, ktorým návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol, potvrdzuje.

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým umožnil otcovi splatiť zročné výživné za obdobie od 01. 11. 2014 do 12. 10. 2015 na maloletého H. vo výške 220,- Eur a na maloletú P. vo výške 165,- Eur mení tak, že zročné výživné za obdobie od 01. 11. 2014 do 12. 10. 2015 u maloletého H. vo výške 220,- Eur a u maloletej P. vo výške 165,- Eur je otec povinný zaplatiť v 5,- Eur mesačných splátkach na každé dieťa zvlášť splatných spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku. Omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd čiastočne vyhovel návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom a návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti zamietol. Základom pre jeho rozhodnutie bolo zistenie, že o vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k maloletým deťom rozhodoval naposledy Okresný súd Banská Bystrica v konaní sp. zn. 10C/123/2010 o rozvode manželstva, kde bola schválená rodičovská dohoda ohľadne výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom. Z tohto spisu okresný súd zistil, že v čase posledného rozhodovania bola matka na materskej dovolenke a otec detí vykazoval príjem 400,- Eur mesačne v zamestnaní, ale tento údaj otec na pojednávaní vo veci 4P/3/2015 korigoval tvrdením, že v čase rozvodového konania mal príjem v skutočnosti okolo 2 000,- Eur mesačne. Matka mala v tom čase len dve vyživovacie povinnosti k maloletému H. a P., otec mal vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom maloletým deťom, ku ktorým sa v súčasnosti v súdnom konaní domáha zníženia a zrušenia vyživovacej povinnosti. K zmene pomerov v zmysle § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) došlo na strane rodičov aj maloletých detí. Matka sa zamestnala, jej príjem je okolo 426,- Eur v čistom mesačne. Sama sa stará o dve maloleté deti, s ktorými býva v 1 izbovom byte. Otec bol v období od 10. apríla 2013 do 08. 10. 2015 vo výkone trestu odňatia slobody za trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 písm. b), c) Trestného zákona. Z výkonu trestu odňatia slobody bol otec podmienene prepustený, v súčasnosti je evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie. Výrazne sa zmenili

pomery aj na strane maloletých detí. Maloletá Katarína od 1. septembra 2014 nastúpila do základnej školy a maloletý Peter od 1. septembra 2015 nastúpil do prvého ročníka strednej školy. Takto zistený skutkový stav posúdil okresný súd podľa § 78 ods. 1 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine a za podstatné pri rozhodovaní o návrhu matky na zvýšenie výživného a návrhu otca na zníženie výživného považoval, že otec bol právoplatne odsúdený za trestný čin zanedbania povinnej výživy. Otec detí si teda úmyselne neplnil vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k maloletým deťom a vo výkone trestu odňatia slobody v období od 10. apríla 2013 do 08. 10. 2015 bol zo subjektívnych dôvodov, preto pri určení výšky zárobkových schopností a možností otca na skutočnosti, že vo výkone trestu odňatia slobody dosahoval otec ako kuchár príjem len 64,- Eur neprihliadol. Konštatoval, že otec detí je v produktívnom veku, zdravý, má príslušné vzdelanie, teda má potenciál dosahovať iný než deklarovaný príjem. Zvýšenie výživného o 20,- Eur na maloletého Petra (zo sumy 70,- Eur na 90,-Eur mesačne) a o maloletej Kataríne o 15,- Eur (zo sumy 50,- Eur na 65,- Eur mesačne) považoval za adekvátne k zmeneným pomeroch a schopnostiam a možnostiam povinnej osoby. Návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol z dôvodu, že situáciu, v ktorej sa v súčasnosti nachádzal si otec spôsobil sám úmyselnou trestnou činnosťou, čím sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu ako je to uvedené v ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Zročné výživné za obdobie od 01. 11. 2014 do 12. 10. 2015 vyčíslil u každého dieťaťa zvlášť a povolil ho otcovi splácať spolu s bežným výživným v 5,- Eur mesačných splátkach.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie otec maloletých detí, v ktorom zopakoval, že sa od posledného rozhodnutia o výživnom značne zmenila jeho finančná situácia a majetkové pomery. V súčasnosti je úplne nemajetný, nevládni žiaden hnutelný ani nehnuteľný majetok. Od 10. apríla 2013 do 08. 10. 2015 bol vo výkone trestu odňatia slobody, svoj čin úprimne oľutoval. Po podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody dňom 08. 10. 2015 sa prihlásil na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Štiavnici a neustále si hľadá zamestnanie, ale bezúspešne. Má ďalšie vyživovacie povinnosti vo výške 30,- Eur na dcéru J. K., nar. XX. februára XXXX a vo výške 30,- Eur na syna E. P., nar. XX. XX. XXXX. U týchto maloletých detí mu určil súd výživné v súlade so Zákomom o rodine na minimum. Neplatením výživného na deti v období počas výkonu trestu odňatia slobody vznikli oprávneným pohľadávky, ktoré budú vymáhané v exekučnom konaní. Napriek týmto skutočnostiam rozhodol sudca Okresného súdu Žiar nad Hronom o zvýšení výživného na maloleté deti a zamietol jeho návrh na zníženie výživného, z čoho vyvodil, že sudca bol vo vzťahu k otcovi detí zaujatý a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zákon o rodine priznáva otcovi právo domáhať sa súdnou cestou zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom. Súd v jeho prípade nevzal do úvahy všetky relevantné skutočnosti. Navrhol zrušiť rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom a vec mu vrátiť na ďalšie konanie alebo ho zmeniť tak, že mu súd zníži bežné výživné na obe maloleté deti na zákonom určené minimum.

Matka detí vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že rozhodnutie okresného súdu napriek tomu, že jej návrhu nebolo v celom rozsahu vyhovené považuje za vecne správne. Súd i matka vzali do úvahy skutočnosti, ktoré otec maloletých detí uvádza v odvolaní. Zdôraznila, že vo výkone trestu odňatia slobody sa ocitol otec len z vlastnej viny. Potreby maloletých detí objektívne vzrástli.

Kolíznym opatrovníkom detí vyjadrenie k odvolaniu nepodal.

Krajský súd, ako súd odvolací, prejednal vec v celom rozsahu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil v časti rozhodnutia o zvýšení výživného a zamietnutia návrhu otca na zníženie výživného a podľa § 220 O. s. p. zmenil vo výroku o zročnom výživnom.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu nielen v jeho výroku, ale aj v dôvodoch, preto sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu dopĺňa:

Tvrdenie otca v odvolaní, že podľa zákona má právo domáhať sa súdnou cestou zmeny právoplatného rozhodnutia súdu o výživnom je v súlade s § 163 ods. 2 O. s. p., ktoré pripúšťa rozsudky o výžive maloletých detí zmeniť, ak sa menia pomery a v súlade s § 78 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery, čo ale neznamená, že

súd musí v každom prípade takémuto návrhu vyhovieť. Pod zmenou pomerov nie je možné rozumieť len zmenu pomerov jedného účastníka zúčastneného na právnom vzťahu. Či sa zmenili pomery relevantné pre určenie vyživovacej povinnosti rodiča voči maloletým deťom a akým spôsobom, musí súd skúmať komplexne, tak na strane osôb oprávnených ako povinných. Osobou oprávnenou z výživného je vždy maloleté dieťaťa, osobou povinnou rodič. Niektorý rodič si plní túto povinnosť určenú § 62 ods. 1 Zákona o rodine dobrovoľne (v súdnej veci matka) a niektorý rodič potrebuje pre plnenie si elementárnej povinnosti aj súdne rozhodnutie. Otec detí opomína, že ako rodič maloletých detí nemá len práva, ale v prvom rade povinnosti vo vzťahu k maloletým deťom, ktoré vzhľadom na svoj vek nie sú vôbec schopné ovplyvniť svoju situáciu, na rozdiel od dospeléj osoby, ktorá je schopná pokiaľ jej v tom nebránia objektívne dôvody (zdravotný stav) ovplyvniť svoj život a každej oblasti. Zákon o rodine počíta s tým, že niektorí rodičia sa budú vyhýbať svojej vyživovacej povinnosti, preto priamo v § 75 ods. 1 zakotvil povinnosť súdu pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov skúmať aj to, či sa povinný vyživovacej povinnosti nevzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, prípadne či na seba neberie neprimerané riziká, ktoré znižujú alebo ohrozujú schopnosť plniť si vyživovaciu povinnosť.

Dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom má byť podľa návrhu a odvolania otca skutočnosť, že v období od 10. apríla 2013 do 08. 10. 2015 bol vo výkone trestu odňatia slobody, v dôsledku čoho bol vylúčený z verejného života a nemal možnosť ovplyvniť svoje majetkové pomery a po podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody napriek evidencii na úrade práce sa mu nedarí vzhľadom na súčasný trend ponuky a dopytu na trhu práce uplatniť svoje schopnosti, napriek tomu, že má záujem sa zamestnať a pracovať, aby si zlepšil svoje finančné a majetkové pomery hlavne s cieľom platiť výživné na deti. Okresný súd správne na túto skutočnosť neprihliadol. Jeho záver, že vo výkone trestu odňatia slobody pre trestný čin zanedbania povinnej výživy sa ocitol otec zo subjektívnych dôvodov a preto pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov otca podľa § 75 Zákona o rodine nemôže súd vychádzať len z aktuálnych pomerov otca, ale musí zohľadniť aj jeho potenciál pracovať a plniť si vyživovaciu povinnosť je správny a v súlade s judikatúrou súdov, napríklad rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 08. 11. 2013 sp. zn. 22P/299/2012, rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 11CoP/50/2014 z 19. augusta 2014, rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17CoP/116/2014 z 21. 01. 2015, rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 31P/316/2012 z 1. marca 2013, rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1181/07 zo dňa 6. februára 2008 a III. ÚS 511/05 zo dňa 16. marca 2006, ktorých právne závery sú pre danú vec vzhľadom na spoločnú právu minulosť a podobnosť zákonnej úpravy vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom aplikovateľné, v ktorých súd neprihliadol na takú zmenu pomerov na strane povinnej osoby z výživného, ktorú spôsobil povinný rodič úmyselným konaním, dôsledkom ktorého bolo uvalenie väzby a odsúdenie k trestu odňatia slobody a zbavenie sa možnosti plniť si vyživovaciu povinnosť s odôvodnením, že túto skutočnosť nie je možné pripísať k ľarche dieťaťa odkázaného výživou na svojich rodičov. Otec dieťaťa netvrdí, že by mu pri hľadaní zamestnania a obstaraní prostriedkov na svoju výživu a výživu svojich detí bránili zdravotné dôvody. Pri hľadaní si zamestnania sa nemôže otec spoliehať len Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a nezískanie vhodného zamestnania odôvodňovať situáciu na trhu práce.

Prvostupňový súd po tom, ako jeho skoršie rozhodnutie uznesením sp. zn. 17CoP/30/2015 z 28. mája 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie dokazovanie, doplnil dokazovanie v dostatočnom rozsahu. Vyžiadal si z Okresného súdu Banská Bystrica spis sp. zn. 10C/123/2010 o rozvode manželstva rodičov maloletých detí, v ktorom naposledy súd rozhodoval o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Oboznámil sa aj so spisom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 13C/30/2015 o znížení vyživovacej povinnosti otca na plnoletú dcéru J. K. zo 110,- Eur na 30,- Eur mesačne so súhlasom odporkyne. Priemerný čistý mesačný zárobok matky zistil okresný súd zo správy jej zamestnávateľa Základná škola J. U., T. R., ktorý je vykázaný na 426,58 Eur za mesiac. Ku dňu 17. augusta 2015 bol ešte otec maloletých detí vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Želiezovciach, odkiaľ podali súdu správu, že otec detí nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody 1. mája 2013, koniec trestu pripadá na 10. februára 2018. Otec bol vo výkone trestu pracovne zaradený s prerušeniami, kde dosahoval príjem v rozmedzí od 32,82 Eur až po 137,40 Eur v závislosti od počtu odpracovaných dní, z ktorého sa mu zrážali pohľadávky v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody a na výživné. Pojednávania dňa 12. 10. 2015 sa zúčastnili obaja rodičia, otec po podmienenečnom prepustení dňa 08. 10. 2015. Výsluchom matky zistil okresný súd potreby maloletých detí a náklady na ich výživu a výchovu. Matka uviedla, že len strava dvoch detí v škole ju stojí okolo 70,- Eur

mesačne, okrem toho má náklady súvisiace s návštevou krúžkov maloletými deťmi. V čase rozhodovania okresného súdu nastala podstatná zmena na strane maloletých detí oproti poslednému rozhodnutiu, že syn účastníkov H. nastúpil 1. septembra 2015 na strednú školu, dcéra P. dňom 1. septembra 2014 na základnú školu.

Skutkový stav zistený prvostupňovým súdom odôvodňuje záver, že od posledného rozhodnutia o výživnom pre maloleté deti rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10C/123/2010 zo 14. 12. 2010 nastala podstatná zmena na strane maloletých detí, ktoré vzhľadom na uplynulých 5 rokov vyrástli, ich potreby na výživu a výchovu sa tým zvýšili a nastúpili do základnej a strednej školy. Správny je záver okresného súdu, že ak otec detí bol schopný v čase posledného rozhodnutia vzhľadom na svoje vzdelanie (vyučení automechanik) zarobiť si mesačne 2 000,- Eur, túto schopnosť len tým, že bol vo výkone trestu odňatia slobody nestratil a vzhľadom na svoje vzdelanie má možnosť vlastnou prácou si zaobstarať príjem potrebný na plnenie si zákonnej vyživovacej povinnosti. Okresný súd rozhodol v súlade so zákonom. Svoje rozhodnutie podložil zisteným skutkovým stavom a zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil. Pri rozhodovaní vzal do úvahy všetky relevantné skutočnosti a hájil záujmy maloletých detí. Pociť otca detí, že sudca bol voči nemu zaujatý nie je podložený žiadnymi objektívnymi okolnosťami. Vychádza len z toho, že súd návrhu otca na zníženie výživného nevyhovel, naopak jeho vyživovaciu povinnosť zvýšil. Odvolacia námietka, že vo veci rozhodol vylúčený sudca a vec nesprávne právne posúdil nebola uplatnená dôvodne.

V súlade s príkazom odvolacieho súdu vyčíslil okresný súd aj zročné výživné na každé dieťa zvlášť ako rozdiel medzi výživným určeným naposledy rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10C/123/2010 zo 14. 12. 2010 a výživným určeným otcom napadnutým rozsudkom. Dlhé výživné je určené za obdobie 11 mesiacov od 01. 11. 2014 do konca septembra 2015 správne, pretože ku dňu rozhodnutia Okresného súdu 12. 10. 2015 ešte výživné za mesiac október 2015 zročné nebolo. Prvým výrokom rozsudku bola otcovi uložená povinnosť platiť výživné vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu v tejto časti len z dôvodu, že nebolo vo výroku jasne vyjadrené, či má otec detí splácať zročné výživné na dve maloleté deti súhrnne v 5,- Eur mesačných splátkach spolu s bežným výživným alebo v 5,- Eur splátkach na každé dieťa zvlášť. Odvolací súd uložil otcovi maloletých detí splatiť dlh na zročnom výživnom v 5,- Eur splátkach na každé dieťa zvlášť spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok pre nezaplatenie čo i len jednej z nich.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.